

Kuε Baytamen D k̄a puḡny ran

En ḡöö bi Baytamen D kuε puḡny ran ε mi te thin εlon̄ k̄a Ḥathtar̄alia. Jen te thin εlon̄ k̄a ney tin cien̄ k̄a Biktoria kene T̄athmania (wii tin te piny wii Ḥathtar̄alia) kene ney tin te ke guḡp mi ç̄ar. En ḡöö bi Baytamen D kuε puḡny ran d̄ḡḡ dere thiel duḡr mi nyoth je k̄a ran, kie d̄ḡḡ dere te mi ȳare puḡny ran.

Baytamen D εlon̄ kua laḡ ke kui gup̄a ke min tuḡk k̄a l̄εεp ç̄aḡ. Bece εlon̄ en ḡöö de ran Baytamen D mi r̄oḡ jiek puḡny kuan tin cam ke k̄a r̄o. Mith tin kuiy ε lon̄ ke ken kua Baytamen D jiek thin t̄ḡ (r̄ac kene tuoḡ). Thiol̄ deni jien kene th̄aa ḡaani k̄a cak ku ken Baytamen D rep, duḡni ḡöö ney ti ḡuani ken ku ken jiek ni 10– 25 perithen k̄a r̄o k̄a Baytamen D rey kuan tin cam ken ke.

Baytamen D ḡayε ke buḡm ç̄ḡni kene buḡm rīaḡ k̄a ran. Kuεε Baytamen D k̄a n̄oḡe riek k̄a:

- C̄ḡḡw kene b̄εεc rīaḡ
- Nūaḡ ç̄ḡni (k̄ḡac ç̄ḡni) min ku ciḡk ran la gūek (buḡm ç̄ḡni) k̄a gaat tin t̄oani kene min ç̄ali Ḥḡthmalacia k̄a ney tin dit.

Teke mi nyuoth je b̄a en ḡöö kuε Baytamen D k̄a la r̄o wīaa ḡone kene jūath tin k̄ḡkien tin te rey dien̄ k̄ε: rep jūath in la r̄εεt ke k̄a cīään ran in dit, juey l̄oac, dit riem, juey in la naath ε nūaḡ, riek k̄a ḡöö /ci puḡny ran jūath bi lūaḡ ke ruḡt (t̄aa in de puḡny rane rut ni jūath tin de ben thin) kene juey thokeer.

N̄εy tin la Baytamen D male kuiy k̄a ke

- **N̄ey tin cuol guḡp dien.** En t̄aa cola gup̄a l̄ate cet ke mi ce cak l̄ de guḡp gaḡ kene ḡöö repe gūath in de puḡny Baytamen D kule jiek ke je
- **N̄εy tin guiy/thielgūath mi jiek ken cien̄ ke ke.** Ney tin cien̄ r̄ec emi kie tin laḡh ke bīayni pūany ni kien
- **Gaat tin lueth ke thin manikien (ε tee tin n̄oḡ ke rik k̄ḡkien thin).** Caak thin k̄a gaat ke ken tin ḡow εlon̄ k̄a mith diaal tin cam gat ke, duḡ ni ḡöö thiele

Baytamen D rey dien. Gaat jiek ken Baytamen D ka manikien ke nhiam, mi luot ni yöö male thiak I bi riek Baytamen D ka dit ka ke, mi kuiy Baytamen D ka manikien kene/ kie mi cuol guɔp dien.

Thëem Baytamen D ka kene duɔp in thuɔke ni je

- **Ney diaal tin te riek ke kuɛ Baytamen D ka gɔre je ba pek Baytamen D ka dhil them** ε kim dien (ba riem dien dhil them)
- **Ney tin kuiy Baytamen D ka ke ba pek Baytamen ka puɔny dien dhil rep** ke yöö bi pek Baytamen D kule luoc guäth de (ε bal ke 50 mmol/L ka gaat; 75 mmL/L ka ney tin dit)
- **Wal tin rep ke Baytamen D puɔny ran ba ke dhil kan ε kuiy** (ke cän ni cian) **Kie wal tin thiek** (ke pay ni cian kie ε kuiy). Wal Baytamen D ka tin dit ke ken tin nuan tin la male jieke. Läarie kim du mi mathi wal Baytamen D ka ni wen kie wal kɔkien. Käni wal Baytamen D ka tin thiek /ce gɔa ke rami ruet.
- **Ney tin kuiy Baytamen D ka ke bä gɔr ken kalthiom mi roɔ** rey mithni kien. Ney ti nuani ken de ke dhil gɔri yöö de ran teke 2–3 rey caak tin math ken ke cian (1 tin de ken ke cam ke cän ni cian ke: 1 kel ka cak, 1 kel ka caak tin naar kie lieth caak).
- **Kuɛ Baytamen D ka ε riek mi jäny puɔny ran.** Mi ca kuɛ Baytamen D ka thuk ke wal, bi min ba lat ε yöö ba pek Baytamen D ka jakä te guäth de. Ney tin te ran ke riek kuékä Baytamen D ka puɔny dien göre yöö ba pek Baytamen D ka a theɛm ke puɔny dien ke ruɔn ni cian kene yöö de ke wal Baytamen D ka a kan ke ni cian.

Taa cän kene Baytamen D

Ney ti nuan ka Hathtaralia tin buɔy guɔp dien jiek ken Baytamen D mi roɔ ke kui lepä cän guäth ni tin nar ke thin raar. Mi cänni mi ci ken puany kien yiaärke wal tin la cieɛe gan ke. Ney tin buɔy guɔp dien te ke riek ke juey in la guɔp naath

male yär ke kuic emɔ wal tin la yiär ke naath rɔŋke ke kui caŋ kene min la gaŋ ke cien göre je be dhil te thin.

Ney tin cuol guɔp dien gɔr ken guath mi bäär rey caŋ (dɔŋ dere guath ti cuɔpke 3–6 ε bal ke rami buɔy guɔp de)en yöö de Baytamen D kule rɔŋ puɔny dien, ke kuic emɔ taɔ puany dien gaŋ ε guɔp dien ke yöö ci ke juey in la jieke ke lep caŋ de jiek. Kumeni kene nëni waŋ nuote luake naath ke lep caŋ.

Kä Biktoria	Ney tin buɔy guɔp dien	Ney tin ce guɔp dien cak ε cuol
<p>Ke guath päthni tin la leeth</p> <p>Pay banuan ε we kä pay ŋuan</p>	<p>Ke guath kuɛɛni ti tɔt tin lep ke cien ε nuote käne ni cuɔp kä thaa 10 ke runwan kie ke kɔr thaa 3 kä ke cãŋdäär rey nini ti ŋuan rey juokä ε käne nhiam ran, wuɔk ran kene tet ran de ke Baytamen D mi rɔŋ noŋ</p>	<p>Mi ci cien lep ke kɔr kuɛni ti 30– 60 ε nuot käne ni cop kä thaa 10 ke runwan kie ke kɔr thaa 3 kä ke cãŋ däär rey nini ti ŋuan rey juokä ε käne nhiam ran, wuɔk ran kene tet ran noŋ ke Baytamen D mi rɔŋ kä puɔny ran</p>
	<p>Tin la cien ε gaŋke gɔr ke ke (wal tin la yiär ke naath ke kui caŋ, kume, nëeni waŋ)</p>	<p>Wal tin la naath ε yiäär ke ke ke kui caŋ dɔŋ /caka de gɔr. Kumeni kene nëeni waŋ nuote de ke gɔr.</p>
<p>Ke guath päthni tin la kɔc ke piny</p> <p>Pay diëc ε we kä pay</p>	<p>Ke guath mi cet thaani 2–3 ke lep caŋ rey juokä ε käne nhiam ran, wuɔk ran kene tet ran de</p>	<p>ε we kä thaa ni 18 ti lep ke cien rey juokä ε käne nhiam ran, wuɔk ran kene tet ran nuote gɔr je</p>

bädäk	Baytamen mi rōḡ nōḡḡ puḡny ran	ke ḡöö de Baytamen D kule rōḡ puḡny ran. Ney ti ḡuan /ci ken guḡth mi bäär male naḡ raar rey kḡḡc ke kuic emḡ ḡor ken wal Baytamen D kä.
	Tin la ḡaḡ ke cien/ca ke ḡor enimī cien yien wiini tin kḡc kie thiekä guḡth mi te ke ithnōw/piw	Tin la ḡaḡ ke cien /ca ke ḡor enimī cien yien wiini tin kḡc kie thiekä guḡth mi te ke ithnōw/piw